

kának, hogy az egyes tényezőket új m. szántóföld, búza, rozs, árpa, zab, stb., kis közigazgatási egységekre vonatkoztatva tudja bemutatni, ami által nemcsak gazdaságpolitikai, hanem gazdasággeografiai jelentőséget is nyer. Az állatállomány szemléltetése után a mezőgazdasági ipar kártografikus bemutatása következik. Ezekhez kapcsolódik az illető cikkek külkereskedelmi forgalma. Végül országonként a külkereskedelmi forgalom alakulását ismerteti. Szükséges, hogy az ismertetett munkát kártografiai szempontból is vizsgáljuk. Itt elsősorban bizonyos szerkesztési egység hiányát kell észrevennünk, ami különböző alaptérképek használatában helyen-

ként az egész világ helyzetével való összehasonlításban jelentkezik. Ki kell azonban emelnünk, a nyomtatás és a színezés finomságát és fejlett technikáját.

A felhozott kifogások nem kívánnak semmit elvenni a munka értékéből és a szerző érdeméből, melyet főleg az értékes és terjedelmes számanyag összegyűjtésével és feldolgozásával szerzett. Az „Új Közép-Európa“ hézagpótló jelentőségű a szakirodalomban és remélhetőleg igen sok idegen számára fog felvilágosítással szolgálni az elkövetett súlyos gazdasági és politikai hibákat illetőleg.

S.-P. A. dr.

Folyóiratszemle.

Revues.

Archiv für Soziale Hygiene und Demographie (3. köt. 2. f., Berlin-Charlottenburg 1928, ném.). — *Atzler E.*: Munkafiziológia. — *Thiken J.*: Alkoholbetegek és veszélyeztetettek egészségügyi gondozása mint a közegészségügyi gondozás egy feladata. — *Kappes Fr.*: Társadalomorvosi vizsgálatok a schwarzwaldi gyermekpáztorkodásról. — *Roesle E.*: Javaslatok a megbetegedési statisztika nemzetközi kiépítésére. — *Brenkman C. J.*: Statisztikai anyagok gépi feldolgozásának értéke a szociális egészségügy szempontjából. — *Kasten A.*: Adalék a társadalmi gondozás statisztikájához. — *Hartwig J.*: Lübeck városi elvetélések 1926-ban. — *Dornedden H.*: A járványos gyermekbénulás elterjedése a Német Birodalomban és az ellene életbeléptetett hatósági intézkedések. — *Frey H.*: A vándor-gondozás mai állapota Németországban. — (3. köt. 3. f.). — *Klose F.* és *Wurm O.*: Állami tejjellenőrző szervek: a városi tejjelátás javításának egy útja. — *Peiser J.*: Gyermekek kihelyezésének (nyaraltatásának) eredményessége kor, időjárás és évad szerint. — *Meier E.*: A németbirodalmi lakásviszonyok. — *Roesle E.*: A csecsemő- és gyermekhalandóság jelentősége a népmozgalom szempontjából. — *Markuson Th.*: A társadalombiztosítási megbetegedési statisztika Szovjet-Országokban. — *Philippsthal H.*: A zsidóság állapota és mozgalma Németországban.

Archiv für Sozialwissenschaft und Sozialpolitik (59. köt. 3. f., Tübingen 1928, ném.). — *Ammon A.*: Oppenheimer tiszta és politikai gazdaság-elmélete. — *Wittek P.*: Törökség és izlám. — *Sargant Florence P.*: Statisztikai megalapozás nélküli gazdaságelmélet tévedései. — *Baracs J.*: Kamat, hitel és konjunktúra.

Commerce Reports (1928. 22. sz., Washington, ang.). — A latin-amerikai kereskedelem tendenciája. — Alaszka gazdasági fejlődése. — Latin-amerikai városoknak és tartományoknak nyújtott kölcsönök. — (1928. 23. sz.). — Algír fejlődése. —

A francia automobilipar. — (1928. 24. sz.). — A nemzetközi kartellmozgalom. — Nemzetközi külkereskedelmi forgalom 1927-ben. — Paraguay gazdasági és kereskedelmi fejlődése. — (1928. 25. sz.). — A balti államok fejlődése. — Az 1927. évi brit-amerikai fizetési mérleg.

Deutsches Statistisches Zentralblatt (1928. máj.-jún., Lipcse, ném.). — *Staedtler F. A.*: Statisztikai kutatómódszerek alkalmazása a modern természettudományokban. — *Feld W.*: Különböző grafikai kérdések. — *Gumbel E. J.*: Mendelizmus és statisztika. — Az idegenforgalom és az idegenforgalmi statisztika irodalma.

Föld és ember (7. évf. 3-4. sz., Szeged-Budapest, m.). — *Ványó A. T.*: A Vulka völgyének településföldrajza. — *Márton Gy.*: A Maros síksági szakaszának folyómenti települései: Osanádvára és Makó települése. — A szegedi alföldkutató bizottság.

Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik (1928. jún., Jéna, ném.). — *Katser L.*: A gazdasági beszámítás kérdése a német közgazdaságtanban. — *Vogel H. E.*: A közgazdasági fejlődésfolyamat elmélete és továbbfejlesztése egy evolucionáris konjunktúra-elmélettel. — *Willeke E.*: A német szindikalizmus eszmévilága. — *Winkler W.*: A Nemzetközi Statisztikai Intézet XVII. ülése.

Közgazdasági Szemle (1928. ápr.-máj., Budapest, m.). — *Neubauer Gy.*: Tőke, vagyon, gazdag-ság. — *Fülei-Szántó E.*: A valorizáció törvényhozásunkban, különös tekintettel az 1928. évi XII. t.-c.-re. — *Zelovich L.*: Kereskedelmi mérlegünk kérdéséhez. — *Buday Gy.*: A newyorki értéktőzsde és pénzpiac. — Az új román banktervezet. — *Zelovich L.*: Világ gazdasági visszaillesztés 1927-re.

Kwartalnik Statystyczny (1928. 2. f., Varsó, lengyel-fr.). — *Hamburger M.*: Az eltérések szabályszerűsége. — *Sokolowski C.*: A fogyasztási szövethozások Lengyelországban 1925-ben és 1926-ban. — *Szule S.*: Lengyelország és Varsó régebbi

halandósági táblái. — *Moszczyński H.*: A legfontosabb lengyel városok kiadásai és bevételei. — *Rutkowski S.*: Lengyelország 1926. évi fizetési mérlege. — *Szturm de Sztrem E.*: Állatállomány az 1927. évi állatszámolás szerint. — *Szturm de Sztrem E.*: 1927. évi földárak. — A nyugatlengyelországi és sziléziai tartományok természetes népmozgalma 1927-ben. — *Lantau L.*: A övedelmi adó Lengyelországban és a öbbi tartományban. — *Janiszowski T.*: Az 1927. évi világkereskedelem. — *Piekalkiewicz J.*: A Nemzetközi Statisztikai Intézet XVII. ülészsaka. — *Szturm de Sztrem E.*: A Nemzetközi Mezőgazdasági Intézet melletti Nemzetközi Mezőgazdasági Tudományos Tanács.

Magyar Kisebbség (1928. 12. sz. Lugos, m.). — *Fritz L.*: Románia egyenesadórendszere, mint a kisebbségellenes politika egyik harci fegyvere. — *Cogitator*: A szatmárvidéki asszimiláció.

Nation und Staat (1. évf. 1. f. Bécs 1927, ném.). *Hasselblatt W.*: A szlovének kultúraautónómiaja Karintiában. — *Schiemann P.*: Népközösség és államközösség. — A magyar kisebbség helyzete Romániában. — Európa szervezett nemzeti csoportjainak III. kongresszusa. — (1. évf. 2. f.). — *Brandsch R.*: Ötévi német kisebbségi tevékenység. — *Robinson J.*: Kelet-Európa zsidósága mint nemzetiségi kisebbség — Az agrárreform Nyugat-Lengyelországban. — (1. évf. 3. f.). — *Beck-Managetta*: A német iskolaautonómia ügye Cseh-Szlovákiában. — (1. évf. 4. f.). — *Connert F.*: Az erdélyi agrárreform kérdéséhez. — *Lewicki D.*: Az ukrán kérdés. — *Jakabffy E.*: A magyar kisebbség politikai helyzete Romániában. — (1. évf. 5. f.). — *Wilfan J.*: Ethnika és Ethnokrácia. — *Lück K.*: A wolhiniai német kisebbség jogi helyzete. — (1. évf. 6. f.). — *Junghann O.*: A népszövetségi társulatok világszövetségének kisebbségpolitikai munkássága. — *Nagy E.*: Területi és kisebbségi kérdések. — *Epstein L.*: A prágai németiség. — (1. évf. 7. f.). — *Braunias K.*: Az országgyűlési választójog az európai államokban és a nemzetiségi kisebbségek. — *Zienau O.*: A német települések a Szovjet-Unióban. — *Flachbart E.*: A magyarság Szlovákiában. — (1. évf. 8. f.). — *Boettcher A.*: Lettország német lakosságának önkéntes önadóztatása. — *Braunias K.*: Az országgyűlési választójog az európai államokban és a nemzetiségi kisebbségek. — Kisebbségstatisztikai Intézet a bécsi egyetemen. — (1. évf. 9. f.). — *Török A.*: Alapvető kisebbségpolitika. — *Braunias K.*: Az országgyűlési választójog az európai államokban és a nemzetiségi kisebbségek. — (1. évf. 10. f.). — *Berg H.*: Nemzetiségi politika a cári Oroszországban. — *Braunias K.*: Az országgyűlési választójog az európai államokban és a nemzetiségi kisebbségek. — *Csekey I.*: A magyarság első nagy összevetele a fajrokon nemzetekkel három ezer év után.

Népegészségügy (9. évf. 12. sz., Budapest, m.). — *Lénárd I.*: Tapasztalataim a trachoma elterjedéséről és az ellene való küzdelem.

Revue internationale du travail (1928 jún., Genf, fr.). — *Maurette F.*: Ankét a kőszénbányai munkaviszonyokról. — *Fuss H.*: Racionalizáció és munkanélküliség. — *Rabinovitch H.*: A kisipari üzemek újabb fejlődése és problémái. — Munkabérek hullámzása különböző országokban (Franciaország, Belgium). — A foglalkozási betegségek.

Schmollers Jahrbuch (52. évf. 2. f., München és Lipcse 1928, ném.). — *v. Beckerath E.*: Eszme és valóság a fascizmusban. — *Stephinger L.*: A közgazdaságtan módszertana. — *Oppenheimer F.*: A hozadék elmélete. — *Stähle H.*: A „Harvard University Committee on Economic Research“ megfigyelési eljárása. — *Jensen J.*: Küzdelem a fagyasztott- és hűtött húspiac uralmáért. — *Horneffer E.*: Birodalmi alkotmány és a városok gyűlése.

Sociale Praxis (1928. 24. f., Jéna, ném.). — *Stauning Th.*: A szociális törvényhozás az északi államokban. — *Berger*: A nemzetközi szociálpolitika 1927-ben. — (1928. 26. f.). — *Berger*: A nemzetközi szociálpolitika az 1927. évben. — *Wolff H.*: A munkapiac konjunkturális szempontból. — *Marcuso H.*: Mezőgazdasági gyermekmunka és a háborús években elmaradt születések.

The Economist (106. köt. 4425. sz., London 1928, ang.). — A bennszülött munkáskérdés Dél-Afrikában. — (4426. sz.). — A korporatív olasz állam. — (4427. sz.). — A Kellogg-szerződés következő fázisa. — (4428. sz.). — Ipari béke felé. — Az indiai mezőgazdaság kérdése.

The Review of Economic Statistics (10. köt. 2. sz., Cambridge 1928, ang.). — Szemle az 1928. I. negyedévről. — *Bouniation M.*: Gazdaságciklusok elmélete a túlkapitalizáció irányzatára alapítva. — *Persons M. W.*: Mérlegelések és viszonyszámok közti korreláció hatása az indexszámok összeállítására.

Vierteljahrshefte zur Statistik des Deutschen Reichs (1928. 1. f., Berlin, ném.). — A Birodalmi Statisztikai Hivatal munkaköre 1928 elején. — Az 1927. évi termés. — Hajóépítések az 1927. évben. — A német tengeri halászat 1927-ben.

Wirtschaftsdienst (1928. 24. f., Hamburg, ném.). — *Staudinger H.*: Együttműködés a német villamosági gazdaságban. — *Weisflog R.*: Ázsia a világkereskedelemben. — *Plum G.*: A német cementipar 1927-ben. — (1928. 25. f.). — *Birner O.*: A mezőgazdasági válság. — *Cohen A.*: A mezőgazdaság eladósodásának statisztikája. — *Jasny N.*: Németország rozskivitele a háború előtt és után. — *Angell N.*: Az amerikai jólét okai. — Az új ame-

rikai hajózási törvény. — (1928. 26. f.). — *Keynes M. J.*: A frank stabilizálása. — *Krämer C.*: Az új birodalmi pénzügyi statisztika eredményei. — *Nassen P.*: A németbirodalmi üzemek 1927-ben. — *Erdmann R.*: Konzernképződés a világhajózásban. — (1928. 27. f.). — *Asch B.*: A községi külföldi kölcsöpök. — *Michels R.*: Az olasz idegenforgalom alapjai. — *Weisflog R.*: Skandinávia mint fogyasztóterület.

Wirtschaft und Statistik (8. évf. 11. sz., Berlin 1928, ném.). — Az 1927. május 15-i birodalmi lakosszámlálás újabb eredményei: az albérlők rokonsági viszonya a lakástulajdonoshoz. — A német selyemipar 1925-ben és 1926-ban. — Az összes forgalom a német belvizeken s a fontosabb kikötők forgalma 1927-ben. — A földhitelintézetek 1927-ben. — A halandóság kor- és családi állapot szerint a Németbirodalomban 1924-1926.

◎ E G Y É B ◎

Magyarország mozgóképüzemei 1927-ben.

Les cinémas de Hongrie en 1927.

Résumé. Les cinémas ayant, au 1er octobre 1927, une autorisation en règle forment l'objet du premier relevé statistique fait sur les cinémas de Hongrie par l'Office hongrois de statistique.

Les résultats en sont les suivants:

Au 1er octobre 1927, dans les 3.473 communes (villes) de la Hongrie, y compris Budapest, 501 cinémas étaient en activité; en outre, 80 permissions de cinéma étaient en vigueur. Des 501 cinémas en activité, 89 étaient à Budapest et 130 (25·9%) à Grand-Budapest (Budapest et sa banlieue). La plus grande moitié (254) des cinémas en activité était dans les communes (villes) de moins de 10.000 habitants (tableau 3). La capacité de contenance de ces 501 cinémas en activité s'élevait, au total, à 171.717 places, de sorte qu'il y avait 16.000 habitants pour un cinéma et 46 pour une place; (dans le territoire de Grand-Budapest, en moyenne 9.000 habitants pour 1 cinéma et 20 pour 1 place) (tableau 8). Si l'on ne considère que la population des communes (villes) ayant des cinémas, de leur population totale (4.282.637) en moyenne 8.549 habitants reviennent à 1 cinéma et 25 à 1 place; sur les habitants de 6 ans et au-dessus, il y avait en moyenne 7.769 pour 1 cinéma et 23 pour 1 place; sur la population de 16 ans et au-dessus, 5.912 habitants pour 1 cinéma et 17 pour 1 place (tableau 7).

388 personnes privées (physiques) et 166 personnes civiles étaient concessionnaires des 501 cinémas de Hongrie, dont 60 personnes privées et 42 personnes civiles pour Budapest (tableau 9). Le nombre des concessionnaires dépasse celui des cinémas, parce que, en vertu des règles en vigueur,

plusieurs personnes peuvent aussi obtenir une autorisation pour un même cinéma et que les personnes civiles peuvent être concessionnaires de plusieurs cinémas.

4.422 personnes étaient, au total, employées aux cinémas, dont 585 (13·2%) comme employés proprement dits (tableaux 12 et 13).

Parmi les cinémas, 161 (32·1%) avaient une scène et 120 (23·9%) une estrade. A Budapest, 95·5% et dans la province 94·7% des cinémas utilisaient l'électricité pour les lanternes à projection; dans les autres cinémas on employait l'acétylène. Le système des lanternes à projection était à Budapest pour 96·6% (en province pour 80·3%) la lanterne spéculaire; dans les autres on employait la lanterne Aar (tableau 14). Pendant la saison de 1926—27, des 89 cinémas de Budapest, 43·8% ont joué pendant l'année entière; 51·7% ont chômé pendant l'été et 3·4% en hiver; 1 cinéma jouait avec interruption; 76·4% ont joué chaque jour; 23·6% seulement certains jours de la semaine; les représentations étaient consécutives en 71·9% et non consécutives en 28·1% des cinémas. Des 412 cinémas de province, 53·9% ont joué pendant l'année entière; 34·9% ont chômé l'été, 8% en hiver; 3·2% jouaient avec interruption, 7% chaque jour, 93% seulement certains jours de la semaine; 14·3% donnaient des représentations consécutives, 85·7% des représentations non consécutives (tableau 15). 2% des cinémas de Budapest et 5% de ceux de la province jouaient sans musique; par contre à Budapest 49% et dans la province 31% employaient, pour accompagner leurs